

PIET DE ROOY IS EMERITUS HOOGLEERAR GESCHIEDENIS EN WAS TOT 2009 VERBONDEN AAN DE UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM. HIJ IS ONDER ANDERE SPECIALIST IN DE EIGENTIJDSDE GESCHIEDENIS VAN NEDERLAND, DE GESCHIEDENIS VAN OPVOEDING EN ONDERWIJS EN DE CULTUURGESCHIEDENIS VAN DE 19E EEUW.

CV PIET DE ROOY (1944)

structurale overwaarding van theorie en diploma's, stelt De Rooy. 'Niet het Bildungsideaal van brede, algemene vorming zelf staat onder druk, maar de waarding ervan heeft hypocriete elementen.' Belidsmakers en ouders bewijzen lippendienst, maar als puntje bij paaltje komt, vallen vakken zonder direct meetbaar nut af – daar lijden de kunstvakken onder. De Rooy verwacht overigens weinig heil van curriculum.nu: een gedegeen onderbouwing eruit rolt zal tamelijk willekeurig zijn. Als er één ding duidelijk wordt, is dat ondanks alle belidsmatige inspanningen het onderwijs in Nederland maar heel langzaam verandert. 'Gelukkig maar', zegt De Rooy, 'want we vergeten hoe goed het Nederlandse onderwijs eigenlijk is.' En al is je steer van invloed zeer beperkt, niet alle hoop is verloren voor de individuele kunstdocent. De Rooy adviseert om binnen de officiële kaders van het onderwijs maximale vrijheid te nemen in het contact met je leerlingen. De Reform- en Bildungsidealen van weleer, expressie, zelfontplooiing en creativiteit, zijn daarin waardvol en koersvast. Het op belidsmatig terrein vooral baat bij 'helzame verwaarlozing', want werkelijk inhoudelijke verandering vindt, langzaam maar De Rooy. 'Maar af en toe je stem laten horen, tegengezeggelijk, plaats in het leslokaal, aldus geven om belidsmakende opinie zachtjes maar aanhoudend de goede kant op te duwen helpt – een beetje.' Of je schrijft een boek.

ontwikkelingen heeft geleid tot een Deze cocktail van vernieuwings-

BILDUNGSIDEAAL HYPOCRISIE IN WAARDERING

twijfelachtige gevolgen. nationale en internationale ranglijsten als mogelijk rendement moet opleveren, met alle wordt gezien als investering, dat een zo hoog

De Rooy wilde de warboel van vernieuwings-tendensen onttrafen en achterhalen waarom we enerzijds denken dat vroeger alles beter was en anderzijds vinden dat er niets deugt en alles anders moet. In *En geschiedenis van het onderwijs in Nederland* beschrijft hij drie ontwikkelingen waarvan de sporen in het huidige onderwijs nog steeds zichtbaar zijn. De eerste vernieuwingsgolf is die van de Reformpedagogiek van ruim een eeuw geleden – idealen waarop de huidige kunstvakken geschraagd zijn: het kind moest recht worden gedaan en ruimte krijgen voor expressie, creativiteit en zelfontplooiing. Voor die tijd was het onderwijs vooral een instituut dat erving en beproefde kennis overdroeg: een puur instrumenteel-maatschappelijke taak. Na de Tweede Wereldoorlog kwam daar een emancipatoire laag overheen: het onderwijs moest de maatschappelijke ongelijkheid opheffen. De Rooy constateert dat het onderwijsniveau van de bevolking in zijn geheel gestegen is, maar de verschillen zijn grosso modo gebleven. Als één persoon gaat rennen, rent op zeker moment iedereen mee. En dan zie je de versnelling niet meer. De derde tendens is de opdracht om bij te dragen aan economische groei. Onderwijs

De Mammoeftwet, de Tweede Fase, nu weer Curriculum.nu: onderwijsvernieuwing is een Nederlandse traditie. Emeritus hoogleraar Piet de Rooy schreef een even helder als levig boek, waarin duidelijk wordt dat de verwachtingen van het onderwijs altijd hooggespannen zijn, maar dat alle belidsmatige vernieuwingsdrang slechts zeer beperkt effect sorteert.

WELISWAAR NIET INGEWIJD, TOCH BETROKKEN. KUNSTENAAR/ONDERNEMER, POLITICUS/WETENSCHAPPER/ OUDER: ZE KUNNEN ZINVOLLE VERGELIJKINGEN OF INSPIRERENDE GEZICHTSPUNTEN BIEDEN. KUNSTZONE HAALT ZE ERBIJ.

AUTEUR: ESTHER SCHAAREMAN / FOTO: PIET DE ROOY